

สื่อส่งเสริมการเรียนรู้การท่องเที่ยวยุคดิจิทัลสำหรับเด็กตอนกลาง

จิตสรา ศิริณภัค

วิทยาลัยเทคโนโลยีจิระสงขลานครินทร์

Email : csirinapuk@gmail.com

Received: Apr 28, 2022

Revised: May 30, 2022

Accepted: Jun 16, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การท่องเที่ยวยุคดิจิทัลสำหรับเด็กตอนกลางและเพื่อประเมินความเหมาะสมสื่อการเรียนรู้ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสังเกตจากสถานที่จริง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ปลายเปิด จากผู้เชี่ยวชาญในชุมชนดิจิทัล 5 ท่าน แบบสอบถามประเมินความเหมาะสมสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การท่องเที่ยวยุคดิจิทัลสำหรับเด็กตอนกลาง จากคุณครูชั้นประถมศึกษา 5 ท่าน ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้คือ ด้านองค์ประกอบกราฟิก ใช้การจัดองค์ประกอบของภาพและเรื่องราวตัดตอนให้เด็กเข้าใจง่ายใส่กรอบคำพูด มีลูกศรชี้เพื่อช่วยในการอธิบายเรื่องราวได้ง่ายขึ้น ด้านเนื้อหาเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ในชุมชน มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ เพื่อให้เด็กเพลิดเพลิน แหล่งท่องเที่ยว ผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กเพื่อหาความเหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ลักษณะภาพและสีสันทันทีใช้ในคู่มือท่องเที่ยวยุคดิจิทัลได้รับคะแนนค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมสูงสุดคือ 4.8 ส่วนด้าน การใช้ตัวหนังสือ ได้รับค่าเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ 4.2 เนื่องจากมีตัวหนังสือเยอะเกินไปสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คำสำคัญ : สื่อส่งเสริมการเรียนรู้, การท่องเที่ยวยุคดิจิทัล, เด็กตอนกลาง

Learning Media for Community Tourism of Kudee-Jeen Community for Middle Childhood

Chitsata Sirinapuk

Jaruspichakorn College of Technology

Email : csirinapuk@gmail.com

Received: Apr 28, 2022

Revised: May 30, 2022

Accepted: Jun 16, 2022

Abstract

This research aims to develop a learning media for community tourism of Kudee-Jeen community for children (middle childhood) and to evaluate the learning media development. The data was collected from documents and from the location. The tools to collect the data are the interview form to interview the residents of Kudee-Jeen community and a five-rating scale test from primary school teachers, to evaluate how appropriate the learning media for the children. The results of the learning media development are as follow; the story and the graphic are simplified. Focus on contents of the history. Adding some activities in the community. The highest average value for the evaluation results is 4.8 for the pictures and colours. The language used in the media has the lowest average value at 4.2.

Keywords : Learning Media, Community Tourism, Middle Childhood

บทนำ

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งหากเด็กได้รับการพัฒนาในทางที่ถูกต้องก็จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อสังคม เด็กอายุระหว่าง 6-10 ปี บางทีเรียกว่าวัยแห่งการไปโรงเรียน (Scool Age) ลักษณะพัฒนาการที่เด่นคือ เด็กเริ่มออกจากบ้านไปสู่หน่วยสังคมอื่น เด็กวัยนี้ได้รับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ และความประพฤติดังงามของสังคม คือโรงเรียนและสังคมรอบบ้าน วัยนี้จึงเป็นวัยที่สำคัญวัยหนึ่ง เพราะถ้าเด็กปรับตัวได้ ก็จะทำให้เด็กเติบโตมีความสุขเป็นผลต่อการสร้างบุคลิกภาพของเด็กในอนาคตอีกด้วย (วิณี เจริญวงศ์, 2537, น. 153) ทฤษฎีของเปียเจท์ (Piaget's Theory of Intellectual Development) ค่ะ เด็กวัยนี้ มีความคิดพัฒนามาก ๆ จะรู้จักใช้ภาษาซักถามเรื่องราวต่าง ๆ ที่ตนสนใจ อยากรู้ อยากเห็น เด็กสามารถใช้ภาษาเป็นสื่อ เป็นเครื่องมือสำหรับเรียนรู้ติดต่อกับผู้อื่น เข้าใจเรื่องราวและความหมายของสิ่งต่าง ๆ ความสนใจของเด็กต่อสิ่งหนึ่งจะนานขึ้นเข้าใจกฎระเบียบและคำสั่งดีขึ้น เป็นเวลาที่เหมาะสมที่จะสอนเรื่องกฎระเบียบวินัย หรือฝึกให้เด็กรู้จักใช้ภาษาในการซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาและเห็นภาพได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น และช่วยถ่ายทอดความรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ กล่าวคือ มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้เช่น ช่วยจัดและเสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนมากขึ้น จัดกิจกรรมได้ในรูปแบบต่าง ๆ การเลือกใช้สื่อและออกแบบสื่อเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น เป็นสิ่งสำคัญ โดยต้องตั้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ และชี้แนะ เลือกสื่อ

การสอนที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังมีหลักการที่จะใช้มาประกอบการพิจารณาคือ

1. สื่อต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน
2. สื่อมีเนื้อหาถูกต้องทันสมัยน่าสนใจ
3. สื่อเหมาะกับวัยระดับชั้นความรู้ประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สื่อนั้นสะดวกในการใช้ไม่ซับซ้อน
5. สื่อมีคุณภาพชัดเจน
6. ราคาไม่แพง (วลัยนุช, 2556, น. 9)

ในการออกแบบสื่อให้มีประสิทธิภาพองค์ประกอบกราฟิก เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เกิดการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การออกแบบกราฟิก คือ การสื่อสารที่เน้นภาพ ใช้กระตุ้นการมองเห็นเกิดการรับรู้ การจัดวางองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เกิดการสื่อสารที่ดีต้องมีการจัดวางให้เหมาะสมแก่การรับรู้ โดยให้องค์ประกอบเกิดความสมดุล ได้สัดส่วน และสร้างความดึงดูดใจ จะทำให้การ สื่อเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการออกแบบกราฟิก สื่อมีอิทธิพลต่อมนุษย์ เป็นสิ่งที่รับรู้ได้จากการมองเห็นและส่งผลด้านจิตวิทยาและพฤติกรรม สามารถสื่อสารได้มากในการสร้างกระบวนการให้เกิดการจดจำ สร้างความเชื่อมโยงให้เกิดการรับรู้ จิตวิทยาด้านสีมีความซับซ้อน การเลือกใช้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่หลากหลาย แต่หากนักออกแบบ เลือกใช้สีได้อย่างเหมาะสม ก็จะทำให้การออกแบบประสบความสำเร็จได้ดี ทำให้การ สื่อสารนั้นเกิดประสิทธิภาพ หากใช้สีผิดก็อาจทำให้เกิดผลลัพธ์ในทางตรงข้ามได้ ในการเลือกใช้สีได้นั้นควรคำนึงถึงผู้บริโภคหรือกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก เช่น ในกลุ่มเด็กจะเป็นโทนสีที่แตกต่างอย่าง สั้นเชิงกับกลุ่มผู้สูงอายุ ความชอบในโทนสีจะแตกต่างกันไปตาม

ช่วงอายุ ในช่วงวัยเด็กจะชอบ สีสดใส สีสัน ความสนุกสนาน ตื่นเต้น มีชีวิตชีวา นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงการจัดหน้า (Layout) ซึ่งการจัดหน้า สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2549 อ้างถึงใน ขวัญใจ สุขก้อน, 2560, น.26) ดังนี้

1) การกำหนดรูปแบบและขนาด เป็นการหารูปแบบเฉพาะตัวของสื่อที่จะออกแบบ

2) การทำแบบร่างหยาบเป็นการแปลงรูปแบบความคิดจากข้อแรกสู่รูปแบบที่มองเห็นได้

3) การทำ แบบร่างสมบูรณ์หรือแบบร่างละเอียด เป็นการทำให้แบบร่างหยาบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4) การทำดัมมี่ ในกรณีเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เป็นการทำรูปแบบจำลอง นิยมทำขนาดย่อ

การส่งเสริมการเรียนรู้การท่องเที่ยวของชุมชน นั้นเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยส่งผลดีในการเก็บรักษาวัฒนธรรมของชุมชนไว้ได้ก่อให้เกิดการพัฒนาของชุมชนแบบยั่งยืนและการส่งเสริมการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนต่อเด็ก ๆ นั้น นอกจากจะทำให้ชุมชนได้ขยายกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวแล้ว ยังจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ถึงรากเหง้า ประวัติศาสตร์อีกด้วย ซึ่งในกรุงเทพมหานคร มีชุมชนมากมายที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้สำหรับเด็ก หนึ่งในนั้นคือ ชุมชนกุฎีจีน ซึ่งเป็นชุมชนเก่าแก่ มากกว่าสองร้อยปี ตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี

ชุมชนกุฎีจีนตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตรงข้ามปากคลองตลาด มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมจากบันทึกของบรรพชนคนกุฎีจีน ได้บันทึกไว้ว่า ชื่อกุฎีจีนน่าจะมาจากศาลเจ้าสองหลังติดกัน ซึ่งสร้างโดยคนจีน ที่อพยพตามสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมาที่เมืองธนบุรี (ศิริญา สุจินตวงศ์, 2554) บรรพบุรุษของชาวชุมชนนั้นนอกจากจะเป็นคนจีนแล้วยังมี ชาวคริสต์เชื้อสายโปรตุเกส ซึ่งอพยพตามพระ

เจ้าตากสินมหาราชมาจากกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระเจ้าตากสินได้พระราชทานที่ดินนี้ให้แก่ชาวจีนและโปรตุเกส ชุมชนกุฎีจีนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนาเชื้อชาติที่อยู่ร่วมกันมานานอย่างสงบสุข ประกอบด้วย จีนอินเดียยุโรปดั้งเดิมจะเห็นได้จากร่องรอยประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ที่สำคัญเช่นโบสถ์ซางตาครูส ศาลเจ้าแม่เกียนอันเกง วัดกัลยาณมิตร เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามความเจริญทางวัตถุเทคโนโลยีของสังคมยุคใหม่อาจทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเสียดายหากสิ่งเหล่านี้ค่อย ๆ สูญสลายไป

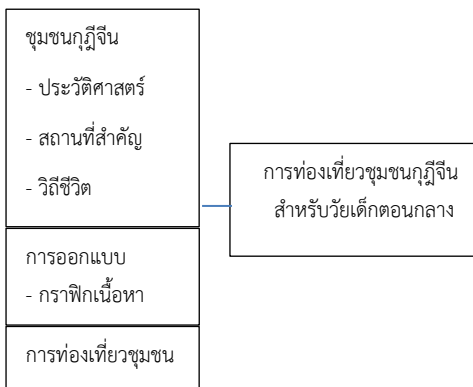
การท่องเที่ยวชุมชนเป็นการท่องเที่ยวประเภทหนึ่งที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่นำผลตอบแทนมาสู่ชุมชน ทั้งการกระจายรายได้สู่ชุมชน การอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้สัมผัสวิถีชีวิตของคนในชุมชน พิมพ์วิ โรจน์รุ่งสัจย์ (2553) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวชุมชนว่า “การท่องเที่ยวที่ชุมชนเป็นผู้กำหนดกระบวนการทิศทาง และรูปแบบการท่องเที่ยวของตนเอง ชาวบ้านทุกคนเป็นเจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยวอันนั้น ๆ และมีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว ซึ่งการท่องเที่ยวชุมชนนั้นมีจุดขายที่หลากหลาย ทั้งธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต อนุรักษ์ รวมทั้งมีการพัฒนารูปแบบเพื่อสร้างความยั่งยืนสู่คนรุ่นลูกหลาน และเกิดประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนกุฎีจีนสำหรับวัยเด็กตอนกลาง ซึ่งเด็กวัยนี้ เหมาะสมในการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง จะช่วยส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้เข้าใจในประวัติศาสตร์ วิถีชุมชนอันเก่าแก่ ซึ่งมีร่องรอย

ประวัติศาสตร์ควรค่าแก่การอนุรักษ์เป็นอย่างยิ่งได้นำมาซึ่งความรู้ความเข้าใจซาบซึ้งในรากเหง้าของตนเองได้อย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนภูเก็ตสำหรับวัยเด็กตอนกลาง
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของสื่อการเรียนรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) และเชิงปริมาณ (Quantity Research) มีขั้นตอนการศึกษาวิจัยดังนี้ การศึกษาภาคเอกสารเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา สถานที่สำคัญวิถีชีวิตของชุมชนภูเก็ต การศึกษาจากสถานที่จริงโดยรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตและถ่ายภาพ สัมภาษณ์คนในชุมชนเพื่อรวบรวมผลข้อมูลมาวิเคราะห์ หาแนวทาง การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และประเมินความเหมาะสมแนวทางของสื่อจากผู้เชี่ยวชาญด้านเด็ก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภูเก็ต 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนมากกว่า 20 ปี และครูชั้นประถมศึกษาจำนวน 5 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในงานวิจัย มีดังนี้ บทสัมภาษณ์แบบปลายเปิด และแบบสอบถาม

วิธีเก็บข้อมูล เก็บข้อมูลจากสถานที่จริง โดยการถ่ายภาพและสังเกตรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อศึกษารูปแบบร่องรอยทางประวัติศาสตร์ศิลปะสถาปัตยกรรม สถานที่สำคัญ วิถีชีวิตของชุมชนภูเก็ต และนำมาประมวลผล จัดทำบทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในชุมชน

วัดระดับความเหมาะสมของสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนภูเก็ตของเด็กประถมต้น โดยใช้แบบสอบถาม

ผลการวิจัยด้านเนื้อหา

สื่อการส่งเสริมการเรียนรู้

จากการสำรวจพื้นที่พบว่าชุมชนภูเก็ตเป็นชุมชนค่อนข้างใหญ่ประกอบด้วยชุมชนย่อยติดกันและมีคลองบางกอกใหญ่ไหลผ่านตรงกลาง จุดท่องเที่ยวของชุมชนที่น่าสนใจตั้งอยู่ไม่ไกลกันนักสามารถเดินทางกันได้โดยสะดวกหรือจะขี่จักรยานก็ได้ ตามทางเดิน ในชุมชนที่เชื่อมระหว่างกันเป็นทางเดินเล็ก ๆ แคบ รถยนต์ไม่สามารถผ่านได้ มัสยิดที่นับว่าสำคัญและมีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจที่สุด คือ มัสยิดต้นสน ตั้งอยู่ห่างไกลออกไปกว่าจุดน่าสนใจอื่น ๆ ต้องข้ามคลองบางกอกใหญ่และเดินลัดเลาะตามทางเดินเล็ก ๆ ไปอีกเล็กน้อย และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญด้านโบราณสถาน ที่มี ความโดดเด่นด้านสถาปัตยกรรม และประวัติความเป็นมาได้แก่

- 1) โบสถ์ซางตาครุส เป็นบทเก่าแก่สร้างโดยชาวโปรตุเกสที่อพยพเข้ามาในชุมชนตั้งแต่ปี.ศ. 2312

2) ศาลเจ้าเกียนอันกง สร้างโดยชาวจีนฮกเกี้ยน ได้ร่วมมือกันสร้างในสมัยรัชกาลที่ 3

3) วัดกัลยาณมิตร เป็นพระอารามหลวงรัชกาลที่ 3 ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวิหารหลวงและพระประธาน ชาวบ้านเรียกกันว่าหลวงพ่โต

4) มัสยิดต้นสน หรือกุฎีใหญ่ สันนิษฐานว่ามีมาก่อนแล้ว สร้างในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีอายุมากกว่า 400 ปี

5) มัสยิดเจริญพาศน์ หรือกุฎีล่าง สร้างขึ้นด้วยงานสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานกันระหว่างไทยและตะวันตก เป็นเรือนขนมปังขิง

6) มัสยิดบางหลวง หรือกุฎีขาว เป็นมัสยิดทรงไทยแห่งเดียวในโลก มีหน้าจั่วแบบงานสถาปัตยกรรมไทย มีสีขาวทั้งหลังเป็นมัสยิดแรกในสมัยรัตนโกสินทร์

รูปที่ 1 โบสถ์ซางตาครูส
ที่มา จิตสภา ศิริณภัค. 2562

รูปที่ 2 ภาพแกะสลักประดับในศาลเจ้าเกียนอันกง
ที่มา จิตสภา ศิริณภัค. 2558

รูปที่ 3 หลวงพ่โต วัดกัลยาณมิตร
ที่มา จิตสภา ศิริณภัค. 2562

รูปที่ 4 มัสยิดต้นสน
ที่มา จิตสภา ศิริณภัค. 2562

รูปที่ 5 มัสยิดบางหลวง
ที่มา จิตสภา ศิริณภัค. 2562

รูปที่ 6 มัสยิดเจริญพาศน์
ที่มา จิตสถา ศิริณภัก. 2562

ด้านกิจกรรมวิถีชีวิต พบว่ามีขนมโบราณดั้งเดิม นอกจากขนมฝรั่งกุฎีจีนที่เป็นที่รู้จักกันดีแล้วนั้น ยังมีขนมสูตรโบราณ ที่ผู้มาเยือนสามารถชมการทำ และสามารถลองทำได้ ได้แก่ ขนมเป็๋องสูตรโบราณ ขนมใส่ไส้สูตรโบราณ

รูปที่ 7 ขนมเป็๋องสูตรโบราณ
ที่มา จิตสถา ศิริณภัก. 2562

รูปที่ 8 ขนมฝรั่งกุฎีจีน
ที่มา จิตสถา ศิริณภัก. 2562

รูปที่ 9 ขนมฝรั่งกุฎีจีน
ที่มา จิตสถา ศิริณภัก. 2562

จากการสัมภาษณ์คนในชุมชนในประเด็นการมาชุมชนของเด็กและความรู้เนื้อหาในชุมชนที่เด็กควรศึกษา พบว่า

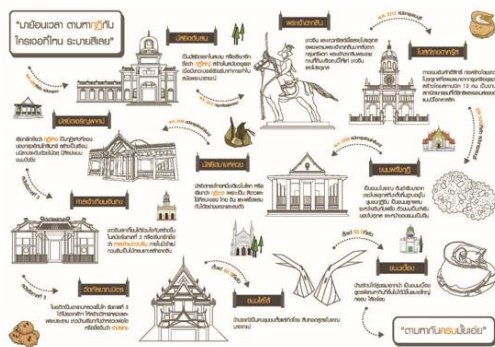
- 1) ในชุมชนกุฎีจีนมีเด็กๆมาเยี่ยมชมชุมชนเสมอ ๆ โดยมากันเป็นกลุ่ม ทักตักศึกษาที่โรงเรียน
- 2) ผู้เชี่ยวชาญเห็นตรงกันว่าสิ่งที่น่าสนใจคือประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชนและสถานที่สำคัญโดยเฉพาะมัสยิด
- 3) เรื่องราวประวัติความเป็นมาของชุมชนธรรมเนียมในการปฏิบัติของศาสนาวิถีชีวิตเป็นสิ่งที่เด็กควรได้เรียนรู้เพิ่มเติม

ผลการวิจัยการด้านสื่อส่งเสริมการเรียนรู้

แนวคิดหลัก (concept) ย้อนเวลาตามรอยกุฎี
แนวคิดสนับสนุน (support) เนื่องจากประวัติความเป็นมา เรื่องราวของชุมชน สามารถค้นคว้าย้อนรอยการเกิดชุมชนไปได้ถึงกว่า 400 ปี (มัสยิดต้นสน) และมีความน่าสนใจเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ชาติไทยที่สำคัญ คือหลังจากการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ส่วนกุฎีต่าง ๆ เป็นศัพท์เฉพาะที่สำคัญและเป็นสถานที่หลักในชุมชน

ผู้วิจัยจึงได้แนวคิดนี้มาทำการออกแบบ โดยการลำดับเส้นทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในชุมชน ตั้งแต่การเกิดของมัสยิดต้นสนตั้งแต่ 400 ปี ที่แล้ว ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อกรุงศรีอยุธยาแตก ชาวโปรตุเกสชาวจีนชาวมุสลิมได้อพยพหนีตามสมเด็จพระเจ้าตากสินเข้ามาตั้งรกรากในบริเวณนี้จนเกิดชุมชนที่สำคัญ

ภาพประกอบใช้การตัดตอนที่เข้าใจง่ายเป็นสัญลักษณ์ง่าย ๆ ให้ดูเป็นกันเอง ใช้องค์ประกอบในงานกราฟิกช่วยให้เกิดความน่าสนใจ สามารถดูตามรอยประวัติศาสตร์ของชุมชนและข้อมูลที่น่าสนใจไม่ซับซ้อน ใช้ลูกศรและกรอบภาพช่วยในการเน้นข้อความที่สำคัญ

รูปที่ 10 สื่อการเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนกุฎิจีน
ที่มา จิตสถา ศิริณภค.2558

ผลการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวัดความเหมาะสมของ สื่อส่งเสริมการเรียนรู้ท่องเที่ยวชุมชนกุฎิจีน สำหรับวัยเด็กตอนกลาง แบ่งเป็นประเด็นหลักดังต่อไปนี้

1) ด้านแนวคิดหลักที่เหมาะสมในการจัดทำสื่อการเรียนรู้ ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมคือ 4.4

2) ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมคือ 4.6

3) ภาษาที่ใช้ ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมคือ 4.2

4) ลักษณะภาพสีสันท ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมคือ 4.8

5) ความรู้ในคู่มือได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมคือ 4.4

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยส่งเสริมการเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนสำหรับวัยเด็กตอนกลาง พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในชุมชน ที่เป็นที่รู้จักกันดีนั้นเหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็ก ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพร ใจบุญ และคณะ (2554) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแหล่งวัฒนธรรม ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งรายได้ของประชาชน : กรณีศึกษายานกุฎิจีนและพื้นที่ใกล้เคียง และธราดล เสาร์ชัย (2545) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการอนุรักษ์ทัศนียภาพของเมือง บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ พื้นที่ในชุมชนกุฎิจีนซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรม ที่มีสถานภาพและบทบาทสำคัญ เป็นทั้งศาสนสถาน โบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยว ได้ผลการศึกษาที่ตรงกันในด้านสถานที่ที่มีความสำคัญแก่ชุมชนกุฎิจีนคือ โบสถ์ขางตาคูส และวัดกัลยาณมิตร

ภาพประกอบในสื่อการเรียนรู้ใช้การตัดตอนที่เข้าใจง่าย ใช้กราฟิกเป็นสัญลักษณ์ง่าย ๆ เป็นองค์ประกอบช่วยให้เกิดความน่าสนใจ ใช้ลูกศรและกรอบภาพช่วยในการเน้นข้อความที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเรณูกานต์ พงศ์พิสุทธิกุล (2552) ศึกษาการสร้าง หนังสือนิทานพื้นบ้าน เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และลัดดาวรรณ ลัมภเวช (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาพสัญลักษณ์ที่เหมาะสมกับเด็กอายุ 6-9 ปี เพื่อศึกษาเรื่องการรับรู้และเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย

ทั้งสอง มีผลตรงกันคือ ภาพประกอบควรมีความชัดเจน ไม่ซับซ้อน มีความสวยงาม และทั้งสองคนมีผลตรงกันในด้านการสอดแทรกคำศัพท์ ที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่องเพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งสอดแทรกวัฒนธรรม ประเพณีในเนื้อเรื่อง เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ซึมซับโดยไม่รู้ตัว

ผลการประเมินความเหมาะสม สื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ในประเด็นหลัก ได้แก่ ด้านความคิดหลัก ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ภาษาที่ใช้ ลักษณะภาพ สีเส้น ความรู้ในสื่อ ได้ค่าเฉลี่ยโดยรวมมีความเหมาะสม จึงสามารถสรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถานที่เหมาะสมที่รู้จักกันดีในชุมชนได้แก่ ศาสนสถานสำคัญ มีความเหมาะสมในการศึกษาการเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชน แก้ววัยเด็กตอนกลาง การพัฒนาสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ กราฟิกที่ไม่ซับซ้อน เป็นภาพตัดทอนเข้าใจง่าย สอดแทรกเนื้อหาคำศัพท์ ที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง มีความเหมาะสม กับสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กตอนกลาง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กให้ข้อเสนอแนะว่า หากตัวหนังสือเยอะเกินไปจะไม่เหมาะสมสำหรับเด็กชั้นประถมปีที่ 1

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษานี้ผู้วิจัยพบว่า

1. วัยเด็กตอนกลางเป็นวัยแห่งการเรียนรู้เข้าสู่สังคม สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมจะช่วยให้ประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเรียนรู้นอกสถานที่ เด็กจะได้สัมผัสบรรยากาศจริง และซึมซับความรู้จากประสบการณ์จริง
2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป สื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาจปรับเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมาย หรืออาจปรับเปลี่ยนแหล่งการเรียนรู้ที่อื่นๆเพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป

References

- Khwanchai Sukkon. (2017). *Publishing Design*. Bangkok: Suan Sunandha Rajabhat University.
- Kittiporn Jaiboon et al. (2021). *The Research for Developing Cultural Source to be The Learning Source of Local People : The case Study of Kudee Cheen Area. (Research)*. Bangkok: Office of the National Commission. Retrieved 20th January 2017 from <http://research.Culture.go.th/index.php>
- Laddawanm Lampawet. *A study of Appropriate Images for Children age 6-9 Years Old. (Research)* Bangkok: Silpakorn University. Retrieved 20th January 2017 from <http://www.sure.su.ac.th/xmlui/bitstreme/id/1bb8004d/fulltext.pdf>
- Pimrawee Rojrungsat. (2010). *Community Tourism*. 1st edition. Bangkok: OS Printing House.
- Renukan Pong pisitkul. (2012). *The Creation of Folk Book to Promote Reading Skill for Children Year 2. (Research)* Chiang Mai : Chiang Mai University. Retrieved 20th January 2017 from <http://happyreading.in.th>
- Sirinya Sujintawong. (2011). *7 Old Quarters in Bangkok*. Bangkok : Ammarinsuk khapap.
- Taradon Soachai et al. (2012). *A Study of the Conservation of Urban in Koh Rattanakosin Area*. Bangkok : Sri Pathum University. Retrieved 20th January 2017 from <http://dspace.ac.th/handle/123456789/1306>

Walainus Sakulnuy. (2013). *Factors Affecting the Instructional Media as Perceived by Teachers in Nonthaburi Education Center*. Nontaburi : Rachapruek College. Retrieved 20th January 2017 from http://rpu.ac.th/Libraly_web/doc?RC/2555

Winee Cherdwong. (1995). *The Study of Children*. 1st edition. Bangkok: Rungruangsarn.